

SECTIO II

refert Summorum Pontificum epistolas, ac
constitutiones.

S. I.

SIRICIUS PAPA Epist. I. Cap. VII. num. 8. 9. 10. & 11. (a)

¶ Veniamus nunc ad sacratissimos ordines clericorum, quos in verandæ religionis injuriam ita per vestras provincias calcatos, atque confusos, caritate tua insinuante, reperimus, ut Jeremie nobis voce dicendum sit: *Quis dabit capiti meo aquam, aut oculis meis fontem lacrymarum? & flebo populum hanc die ac nocte.* Si ergo beatus Propheta ad lugenda populi peccata non sibi ait lacrymas posse sufficere, quanto nos possumus dolore percelli, cum eorum, qui in nostro sunt corpore, compellimur facinora deplorare? præcipue quibus secundum beatum Paulum, instantia quotidiana & sollicitudo omnium ecclesiarum indesinenter incumbit. *Quis enim infirmatur, & non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror?* Plurimos enim sacerdotes Christi atque levitas, post longa consecrationis suæ tempora, tam de conjugibus propriis, quam eriam deturpi coitu sobolem didicimus procreasse, & crimen suum hac præscriptione defendere, quia in veteri testamento sacerdotibus ac ministris generandi facultas legitur attributa.

Dicat mihi nunc, quisquis ille est, sectator libidinum, præceptor vitiorum: si aestimat, quia in lege Moysi passim sacris ordinibus a Domino laxata sunt frena luxuriæ, cur eos, quibus committebantur sancta sanctorum, præmonet dicens: *Sancti estote, quia & ego sanctus sum Dominus Deus vester?* cur etiam procul a suis dominibus, anno vicis suæ, in templo habitare jussi sunt sacerdotes? hac videlicet ratione, ne vel cum uxoribus possent carnale exercere commercium, ut conscientiae integritate fulgentes, accepabile Deo munus offerrent. Quibus expleto deservitionis suæ tempore, uxorius usus solius successionis causa fuerat relaxatus; quia non ex alia, nisi ex tribu Levi, quisquam ad Dei ministerium fuerat praecptus admitti.

Unde & Dominus Jesus cum nos suo illustrasset adventu, in

„ Evan-

„ Evangelio protestatur, quia Legem venerit implere, non solvere.
 „ Et ideo Ecclesiæ, cuius Iponsus est, formam casillaris voluit splen-
 „ dore radiare, ut in die Judicii, cum rursum advenerit, sine macu-
 „ la & ruga eam possit, sicut per Apollolum suum instituit, repe-
 „ rire. Quarum sanctionum omnes Sacerdotes arque levitæ insol-
 „ bili lege constringimur, ut a die ordinationis nostræ, sobrietati ac
 „ pudicitiae & corda nostra mancipemus, & corpora, dummodo per
 „ omnia Deo nostro in his, quæ quotidie offerimus, sacrificiis pla-
 „ ceamus. Qui autem in carne sunt, dicente electionis vase, Deo placere
 „ non possunt. Vos autem jam non etsi in carne, sed in spiritu, si tamen spi-
 „ ritus Dei habitat in vobis. Et ubi poterit, nisi in corporibus, sicut
 „ legimus, sanctis, Dei spiritus habitare?

„ Et quia aliquanti, de quibus loquimur, ut tua sanctitas retulit,
 „ ignoratione lapsos esse se, deflent: his hac conditione misericor-
 „ diam dicimus non negandam, ut sine ullo honoris augmentatione, in
 „ hoc quo detecti sunt, quam diu vixerint, officio perseverent, si
 „ tamen posthac continentes se studuerint exhibere. Si vero, qui
 „ illiciti privilegii excusatione nituntur, ut sibi afferant veteri hoc le-
 „ ge concessum neverint, se ab omni ecclesiastico honore, quo in-
 „ digni usi sunt, apostolicae Sedis auctoritate dejectos, nec umquam
 „ posse veneranda attriccare mysteria, quibus se ipsi, dum obscenis
 „ cupiditatibus inhiant, privaverunt. Et quia exempla præsentia ca-
 „ vere nos præmonent in futurum: quilibet episcopus, presbyter,
 „ atque diaconus, quod non optamus, deinceps fuerit talis inven-
 „ tus, jam nunc sibi omnem per nos indulgentiæ adiurum intelligat
 „ obseratum: quia FERRO NECESSÆ est excidantur vulnera, quæ
 „ fomentorum non senserint medicinam.”

IDEI Epist. V. num. 3. (b)

„ Præterea, quod dignum, & pudicum, & honestum est, suademus,
 „ ut sacerdotes & levitæ cum uxoribus suis non coeant: qui in
 „ ministerio, ministerii quotidianis necessitatibus, occupantur. Ad
 „ Corinthios namque sic Paulus scribit, dicens: Abstinete vos, ut va-
 „ catis orationi. Si ergo laicis abstinentia imperatur, ut possint de-
 „ precantes audiri: quanto magis sacerdos utique omni momento,
 „ paratus esse debet, munditiæ puritate securus, ne aut sacrificium
 „ offerat, aut baptizare cogatur? Qui si contaminatus fuerit carnali
 „ concupiscentia, quid faciat? Exculabit? Quo pudore? qua mente
 „ usur-

„ usurpabit? Quia conscientia, quo merito hic exaudiri se credit, cum
 „ dictum sit: *Omnia munda mundis, coquinatis autem & infidelibus ni-*
bil mundum? Qua de re hortor, moneo, rogo, tollatur hoc op-
 „ probrium, quod potest jure etiam gentilitas accusare. Forte hoc
 „ creditur; quia scriptum est, *Unius uxoris virum.* Non permanen-
 „ tem in concupiscentia generandi dixit, sed propter continentiam
 „ futuram.,,

IDEI Epist. X. Cap. II. num. 5. & 6. (c)

„ Et jam quidem frequenter de talibus sermo noster per plures ma-
 „ navit ecclesias, maxime de sacerdotibus, quorum meritum exi-
 „ git, ut bonorum operum suorum sint pleibus forma. Sed quan-
 „ tum intelligo, cum scriptura dicat, *Loquere ad aures audientium, in-*
 „ struendo, aures infundemus. Dum saepe eadem repetunt, quae
 „ neglectui habentur a singulis, vere hoc illud est, quod dictum
 „ est ad adulterum sexum, *Semper discentes, & nunquam ad scientiam*
veritatis pervenientes. Quando enim non servatur, quod admone-
 „ tur utiliter, apostolica mandata quasi ignota contemnuntur: judi-
 „ cium tamen te his, quae commiserunt non potest immutari. Id de
 „ sacerdotibus. Primo in loco statutum est de episcopis, presbyte-
 „ ris & diaconibus, quos sacrificiis divinis necesse est interesse, per
 „ quorum manus & gratia baptismatis traditur, & corpus Christi
 „ conficitur, quos non solum nos, sed & scriptura divina compel-
 „ lit esse castissimos, & patres quoque jusserunt continentiam cor-
 „ poralem servare debere. Qua de re non prætereamus, sed dica-
 „ mus & causam. Quo enim pudore viduae aut virginis ausus est
 „ episcopus vel presbyter integratem vel continentiam prædicare,
 „ vel suadere castum cubile servare, si ipse sæculo magis instituit fi-
 „ lios generare, quam Deo? Adam, qui præceptum non servavit,
 „ ejectus foras paradisum caruit regno, & prævaricatorem putas pos-
 „ se ad regna cœlestia pervenire? Ob quam rem Paulus dicit: *Vos*
jam non estis in carne, sed in spiritu: & item, *Et qui habent uxores,*
ita sunt, quasi non habeant? An qui populum hortatur, & levitis &
 „ sacerdotibus blandiens, licentiam præberet opus exhibere carnale,
 „ idem ipse dicens: *Et carnis curam ne feceritis in concupiscentiis:* & alibi:
Vellem autem omnes sic esse sicut me ipsum? Qui militat Christo, qui in
 „ sede residet magistri, qui militiæ disciplinam non potest custodire?
 „ De his itaque tribus gradibus, quos legimus in scripturis, a mi-
 „ nistris Dei munditia præcepta est observari, quibus necessitas semper

❧

„ in promptu est. Aut enim baptisma tradendum est, aut offeren-
 „ da sunt sacrificia. Numquid immundus ausus erit contaminare
 „ quod sanctum est, quando quae sancta sunt, sanctis sancta sunt?
 „ Denique illi, qui in templo sacrificia offerebant, ut mundi essent,
 „ toto anno in templo, solo observationis merito, permanebant, do-
 „ mus suas penitus nescientes. Certe idololatræ, ut impietates exer-
 „ ceant, & Dæmonibus immolent, imperant sibi continentiam mu-
 „ liebrem, & ab escis quoque se purgari volunt; & me interrogas,
 „ si Sacerdos Dei veri, spiritalia oblaturus sacrificia, purgatus per-
 „ petuo debeat esse, an totus in carne carnis curam debeat facere?
 „ Si commixtio pollutio est, utique sacerdos stare debet ad officium
 „ coeleste præparatus, qui pro alienis peccatis est postulatus; ne
 „ ipse inveniatur indignus. Nam si ad laicos dicitur, *Absolvete vos*
 „ *ad tempus, ut vacetis orationi*, & illi creaturæ utique generatione de-
 „ serviunt, sacerdotes tale habere possunt nomen, meritum habere non
 „ possunt. Quod si ita est, & permanet præsumptio, oportet jam
 „ episcoporum vel presbyterorum aut diaconorum disci ne cum publi-
 „ canorum vita sociari. (d) Quamobrem, mihi carissimi, hujusmodi
 „ hominibus coinquinatis, & infidelibus, in quibus sanctirudo corpo-
 „ ris per illuviem & incontinentiam videtur esse polluta, mysterium
 „ Dei credere non oportere, veneratione religionis ipsa suadente,
 „ moneo. Hos enim & ratio iusta secernit. Audiant certe, *Quoniam*
 „ *caro & sanguis regnum Dei non possidebunt, neque corruptio incorruptelam*. Et
 „ audet presbyter aut diaconus animalium more sub jacere contendere? „

(a) Apud COUSTANT *Epistol. Romanor. Pontif. Tom. I.* pag. 629. & seqq. Con-
 feratur DISTINCT. LXXXII. C. 3. & 4. necnon BERARDUS de Gratian, Co-
 non. Part. II. Tom. I. Cap. 35. pag. 228.

(b) Apud COUSTANT cit. Tom. I. p. 655.

(c) Apud COUSTANT cit. Tom. I. p. 689. & seqq.

(d) De hoc sensu vid. COUSTANT cit. Tom. I. pag. 691. lit. b.

§. II.

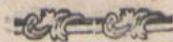
INNOCENTIUS I. Epist. II. Cap. IX. num. 12. (a)

„ Præterea quod dignum, & pudicum, & honestum est, tenere Ec-
 „ clesia omni modo debet, ut sacerdotes & levitæ cum uxoribus
 „ suis non coeant, quia ministerii quotidiani necessitatibus occupan-
 „ tur. Scriptum est enim, *Sancti estote, quoniam & ego sanctus sum Do-*
minus Deus uester. Nam si præcis temporibus de templo Dei sacer-
 „ dotes

„ dotes anno viciis suæ non discedebant, sicut de Zacharia legimus,
 „ nec domus suas omnino tangebant, quibus utique propter sobo-
 „ lis successionem uxorius usus fuerat relaxatus, quia ex alia tribu
 „ & præter ex semine Aaron ad sacerdotium nulli fuerat præceptum
 „ accedere: quanto magis hi sacerdotes vel levitæ pudicitiam ex die
 „ ordinationis suæ servare debebunt, quibus vel sacerdotium vel
 „ ministerium sine successione est, nec præterit dies, qua vel a sa-
 „ crificiis divinis, vel a baptismatis officio vacent? Nam si Paulus ad
 „ Corinthios scribit, dicens, *Abstinete vos ad tempus, ut vacetis orationi,*
 „ & hoc utique laicis præcipit: multo magis Sacerdotes, quibus &
 „ orandi & sacrificandi juge officium est, semper debebunt ab hu-
 „ jusmodi consortio abstinere. Qui si contaminatus fuerit carnali
 „ concupiscentia, quo pudore sacrificare usurpabit? aut qua con-
 „ scientia, quove merito exaudiri se credit, cum dictum sit, *Omnia*
 „ *munda mundis, coquinatis autem & infidelibus nihil mundum?* Sed for-
 „ te licere hoc credit, quia scriptum est, *Unius uxoris virum:* non
 „ permanentem in concupiscentia generandi dixit, sed propter fu-
 „ ram continentiam.„

IDEI Epist. VI. Cap. I. num. 2. 3. § 4. (b)

„ Proposuisti, quid de his observari debeat, quos in diaconii mi-
 „ nisteriis aut in officio presbyterii positos, incontinentes esse,
 „ aut fuisse, generati filii prodiderunt. De his & divinarum legum
 „ manifesta est disciplina, & beatæ recordationis viri Sirici episcopi
 „ monita evidenter commearunt, ut incontinentes in officiis talibus
 „ positi, omni honore ecclesiastico priventur, nec admittantur acce-
 „ dere ad ministerium, quod sola continentia oportet impleri. Est
 „ enim vetus admodum sacræ legis auctoritas, jam inde ab initio
 „ custodita, quod in templo anno viciis suæ habitare præcepti sunt
 „ Sacerdotes, ut servientes sacris oblationibus, puros & ab omni la-
 „ be purgatos sibi vindicent divina ministeria: neque eos ad sacri-
 „ ficia fas sit admitti, qui exercent vel cum uxore carnale confor-
 „ tium, quia scriptum est: *Sancti estote, quia & ego sanctus sum Domini-*
 „ *nus Deus vester.* Quibus utique propter sobolis successionem prop-
 „ terea uxorius usus fuerat relaxatus, quia ex alia tribu ad sacerdo-
 „ tium nullus fuerat præceptus accedere; quanto magis hi sacerdo-
 „ tes vel levitæ pudicitiam ex die ordinationis suæ servare debent,
 „ quibus vel sacerdotium, vel ministerium sine successione est, nec
 „ præterit dies, qua vel a sacrificiis divinis, vel a baptismatis offi-
 „ cio

„cio vacent? Nam si Paulus ad Corinthios scribit dicens, *Abstinete vos ad tempus, ut vacetis orationi*, & hoc utique laicis praecepit, multo magis sacerdotes, quibus & orandi & sacrificandi juge officium est, semper debebunt ab hujusmodi consortio abstinere. Qui si contaminatus fuerit carnali concupiscentia, quo pudore vel sacrificare usurpabit, aut qua conscientia quove merito exaudiri se credit, cum dictum sit: *Omnia munda mundis, coquinatis autem & infidelibus nihil mundum?*

„Sed fortasse hoc licere credit, quia scriptum est, *unius uxoris virum*. Non permanentem in concupiscentia generandi hoc dixit, sed propter continentiam futuram. Neque enim integros corpore non admisit, qui ait, *Vellem autem omnes sic esse, sicut & ego:* & apertius declarat, dicens, *Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt. Vos autem jam non estis in carne, sed in spiritu: & habentem filios, non generantem, dixit.*

„Sed ea plane dispar, & divisa sententia est. Nam si ad aliquos forma illa ecclesiasticae vitae, pariter & disciplinæ, quæ ab episcopo Siricio ad provincias commeavit, non probabitur pervenisse, his ignorantis venia remittetur, ita ut de cetero penitus incipient abstinere. Et ita gradus suos, in quibus inventi fuerint, sic revertent, ut eis non liceat ad potiora descendere. Quibus in beneficio esse debet, quod hunc ipsum locum, quem retinent, non amittunt. Si qui autem scisse formam vivendi missam a Siricio detegentur, neque statim cupiditates libidinis abjecisse; illi sunt modis omnibus submovendi, qui post admonitionem cognitam, præponendam arbitrati sunt voluptarem. „

(a) Apud COUSTANT cit. Tom. I. p. 752. Conferatur BERARDUS cit. Tom. I. Cap. 37. p. 250. nec non DISTINCT. XXXI. C. 4.

(b) Apud COUSTANT cit. Tom. I. p. 790 & seqq. Conferatur BERARDUS cit. Cap. 37. p. 253. nec non DISTINCT. LXXX. C. 2.

§. III.

LEO MAGNUS Epist. LXXXII. Cap. 3. & 4. (a)

„In Civitaribus, quarum Rectores obierint, de substituendis Episcopis hæc forma servetur, ut is, qui ordinandus est, etiamsi bonæ vitae testimonio fulciatur, non laicus, non neophytus, nec secundæ conjugis sit maritus, aut si unam quidem habeat, vel ha- „ bue-

„ buerit, sed quam sibi viduam copularit. Sacerdotum enim tam excellens est electio, ut haec quæ in aliis membris Ecclesiae non vocantur ad culpam, in illis tamen habeantur illicita. Nam cum extra clericorum ordinem constitutis nuptiarum societati, & pro creationi filiorum studere sit liberum arbitrium, ad exhibendam ramen perfectæ continentiae puritatem, ne subdiaconis quidem connubium carnale conceditur, ut & qui habent, sint tanquam non habentes, & qui non habent, permaneant singulares. Quod si in hoc ordine, qui quartus est a capite, dignum est custodiri, quanto magis in primo, vel secundo, tertiove servandum est, ne aut Levitico, aut Presbyterali honore, aut Episcopali excellentia quisquam idoneus aestimetur, qui se a voluptate uxorii necdum frœnasse detegitur? „

IDEI Epist. XCII. Cap. 2. (b)

„ L ex continentiae eadem est altaris ministris, quæ Episcopis atque Presbyteris: qui cum essent laici, sive lectors, licite & uxores ducere, & filios procreare potuerunt; sed cum ad prædictos per venerunt gradus, cœpit eis non licere, quod licuit. Unde, ut de carnali fiat spirituale conjugium, oportet eos nec dimittere uxores, & quasi non habeant, sic habere, quo & salva sit charitas, & cessent opera nuptiarum. „

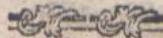
(a) Conferatur BERARDUS de Gratian, Canon. Part. II. Tom. I. Cap. 42. p. 337.
nec non DISTINCT. XXXII. C. i.

(b) Conferatur DISTINCT. XXXI. C. io. BERARDUS cit. Cap. 42. p. 327. advertit: „Sane nomine *Ministrorum*, illud sententiae Leonis conformius esse videtur, ut non tantum Diaconi veniant, sed etiam Subdiaconi; etenim ait idem Leo in epistola ad Anastasium Thessalonicensem, *nec subdiaconis quidem connubium carnale conceditur*.

§. IV.

PELAGIUS II. Epist. ad Florentinum Episcopum. (a)

„ F raternitatis tuæ relatione suscepta, ejus latorem secundas quidem nuptias expertum non fuisse didicimus, castitatem tamen eum priori non servasse conjugio, designasti. Et quamvis multa sint, quæ in hujusmodi casibus observari jubeat subtilitatis auctoritas, tamen quia defectus temporum nostrorum, quibus non solum merita, sed corpora ipsa hominum defecerunt, distinctionis illius non

„ patitur in omnibus manere censuram, & ætas istius, de quo agi-
 „ tur, futuræ incontinentiæ suspicionem auferre dignoscitur, ut ad
 „ diaconatus possit ordinem provehi, temporum condescendentes, ut
 „ dictum est, defectui, concessisse nos noveris, ita tamen, ut de mo-
 „ ribus, & vita, vel actu ipsius tu in diem judicii ante tribunal il-
 „ lud terrible reddas communi domino rationem: quia sic præterita
 „ præ angustia temporis mitigamus, ut caute atque sollicite futuris
 „ excessibus obviemus. Propter quod jubemus Micinam ancillam,
 „ de qua se post uxoris transitum habere confessus est filios, neque
 „ cum ipso manere liceat, & cuicunque monasterio continentiam
 „ professura tua dispositione tradatur, ut meliori sorte ad quod pro-
 „ movetur officium, sub bonæ possit famæ merito ministrare, nec
 „ aliqua opinionis ejus maculandæ relinquatur occasio. „

(a) Apud BALUZIUM *Miscellan.* Lib. V. p. m. 467. Conferatur DISTINCT.
 XXXIV. C. 7.

§. V.

GREGORIUS MAGNUS *Lib. I. Epist. 42.* (a)

„ A nte triennium Subdiaconi omnium Ecclesiæ Siciliæ prohi-
 „ biti fuerant, ut more Romanæ Ecclesiæ nullatenus suis uxo-
 „ ribus miscerentur. Quod mihi durum atque incompetens vide-
 „ tur, ut, qui usum ejusdem continentiaæ non invenit, neque casti-
 „ tatem ante promisit, compellatur a sua uxore separari, atque per
 „ hoc (quod absit) deterius cadat. Unde videtur mihi, ut a præ-
 „ senti die Episcopis omnibus dicatur, ut nullum Subdiaconum fa-
 „ cere præsumant, nisi qui se vieturum caste promiserit, quatenus
 „ & præterita mala, quæ per propositum mentis appetita non sunt,
 „ violenter non exigantur, & futura caute caveantur. Qui vero
 „ post eandem prohibitionem, quæ ante triennium facta est, conti-
 „ nenter cum suis uxoribus vixerunt, laudandi, atque remuneran-
 „ di sunt, &, ut in bono suo permaneant, exhortandi. Eos autem,
 „ qui post prohibitionem factam se a suis uxoribus continere nolue-
 „ rint, ad sacrum ordinem nolumus promoveri: quia nullus debet
 „ ad ministerium altaris accedere, nisi cuius castitas ante susceptum
 „ ministerium fuerit approbata. „

IDEAM *Lib. III. Epist. 34.*

„ Multorum relatione comperimus, hanc apud vos olim consuetu-
 „ dinem tenuisse, ut Subdiaconi suis licite miscerentur conju-
 „ gibus.

» gibus. Quod ne denuo quisquam præsumeret, a servo Dei,
 » nostræ Sedis Diacono, ex auctoritate nostri Decessoris est isto mo-
 » do prohibitum, ut, qui jam uxoribus fuerant copulati, unum ex
 » duobus eligerent, id est, aut a suis uxoribus se abstinerent, aut
 » cerre nulla ratione ministrare præsumerent. Et quantum dicit spe-
 » ciosus tunc Subdiaconus pro hac re ab administrationis se suspen-
 » dit officio, & usque in obitus sui tempus Notarii quidem gessit
 » officium, & a ministerio, quod Subdiaconum oportuerat exhibe-
 » re, cessavit. Post cujus obitum, quia ejus relictæ Honorato ma-
 » rito est sociata, a tua eam Fraternitate in Monasterio cognovi-
 » mus esse deputatam. Ideoque, si, ut fertur, ejus se maritus ab
 » administratione suspendit, ante dictæ mulieri non debet officere,
 » quod ad secundam conjugii copulationem migravit, præsertim si
 » non tali mente Subdiacono juncta est, ut a carnis voluptatibus ab-
 » stinerer. Si ergo ita se veritatem habere cognoscis, prædictam
 » mulierem de monasterio per omnia convenit relaxari, ut ad suum
 » maritum sine aliqua formidine possit remeare. De cætero vero
 » tua Fraternitas sit omnino sollicita, ut quos ad hoc jam officium
 » contigerit promoveri, hoc quam maxime diligenter inspiciat, ne,
 » si uxores habent, miscendi se cum eis licentia potiantur, sed ad
 » similitudinem Sedis Apostolicæ eos cuncta observare constituat.,

(a) Conferatur DISTINCT. XXXI. C. 1. nec non BERARDUS *de Gratian. Ca-*
non Part. II. Tom. II. Cap. 59. p. 74. qui subnotat: „Liquet tune tempo-
 » ris non generaliter Subdiaconis omnibus, sed Subdiaconis tantum Roma-
 » næ Ecclesiæ, eorumque deinde exemplo Subdiaconis Siciliæ impositam
 » fuisse continentiae legem; imo & Gregorium summa moderatione usum
 » fuisse in ejusdem recentis legis executione; cuius disciplinæ inducendæ
 » causa fuit, quod inciperent tunc subdiaconi ad ministeria altaris pro-
 » prius accedere, unde paulatim factum est, ut Subdiaconatus inter sa-
 » cratos ordines recenseretur; quod ostendunt postrema illa canonis verba:
 » *Quia nullus debet ad ministerium altaris accedere, nisi cuius castitas ante*
 » *fusceptum ministerium fuerit adprobata.*„

§. VI.

ZACHARIAS Epist. I. (a)

Tales a suo proprio ore falsi nominantur sacerdotes, & pejores
 » Tac deteriores secularibus esse noscuntur, qui se neque a forni-
 » cationibus, neque a nefariis matrimoniis abstinent, neque ab ho-
 » minum

„ minum sanguinis effusione manus servant innoxias. Quales se
 „ esse sacerdotes existimant, aut quid inde sentiunt, dicente Deo:
 „ Sacerdotes mei semel nubant? Et Apostolus, unius uxoris virum,
 „ &c. & hoc ante susceptum sacerdotium uti licitum est. Nam a
 „ die suscepti Sacerdotii etiam ab ipso proprio conjugio prohiben-
 „ di sunt. Quomodo sacerdotio fungi considerant, qui talibus sce-
 „ leribus involuti esse monstrantur, ut neque saeculares fideles his
 „ facinoribus obvolutos optemus? Quomodo non pertimescunt di-
 „ vina ministeria contingere? aut quomodo ad orandum pro pecca-
 „ tis populi accedere presumunt, dum sacri Canones neque pue-
 „ rum clericum, cui sacerdotium non est, secundis copulari nuptiis
 „ praecipiunt? Isti enim e contrario non solum post susceptum sa-
 „ cerdotium se abstinere ab una uxore nolunt, imo luxuria obvolu-
 „ ti, pejora saecularium sclera committunt, ut plures uxores habe-
 „ re presumant, quibus neque unam concessum est post susceptum
 „ ministerium attrectare. „

IDEM Cap. XI. (b)

„ Qui Clerici etiam ab uxoribus abstinere debeant, ex Concilio
 „ Africano Capitulo XXXVII. ita continetur: Præterea cum de
 „ Clericorum quorundam, quamvis erga proprias uxores inconti-
 „ nentia referretur, placuit Episcopos & Presbyteros, seu Diaconos,
 „ secundum propria statuta, etiam ab uxoribus continere: quod nisi
 „ fecerint, ab Ecclesiastico officio removeantur. Cæteros autem Cle-
 „ ricos ad id non cogi, sed secundum uniuscujusque Ecclesiæ Con-
 „ suetudinem observari debere. „

(a) Apud BINIUM Concil. Tom. III. Part. I. Seſt. 1. pag. 363. Coloniæ MDCXVIII.

(b) Apud HARTZHEIM Concil. German. Tom. I. pag. 80.

§. VII.

LEO IX. contra epistolam Nicetæ. (a)

„ Omnino confitemur, non licere Episcopo, Presbytero, Diacono,
 „ Subdiacono propriam uxorem causa religionis abjicere a cura
 „ sua, scilicet, ut ei viatum, & vestitum largiatur, non ut cum illa
 „ ex more carnaliter jaceat. Sic & sanctos Apostolos legimus egis-
 „ se, beato Paulo Apostolo dicente: Nunquid non habemus potestatem
 „ mulierem sororem circumducendi, sicut fratres Domini & Cephas? Vide
 „ insi-

„ insipiens, quia non dixit: *Nunquid non habemus potestatem sororem mulierem amplectendi, sed circumducendi.* Scilicet ut de mercede prædicationis sustentaretur ab eis: nec tamen foret deinceps inter eos carnale conjugium. „

IDEML *ibid.* (b)

„ **S**eriatim, & aperte prosequemur, quid sancta Romana Ecclesia in gradibus Clericorum agat. Clericos tantum, Ostiarios, Lectores, Exorcistas, Acolyths, si extra votum, & habitum Monachi inveniantur, & continentiam profiteri noluerint, uxorem ducere virginem cum benedictione sacerdotali permittit, non autem viduam, aut repudiatam: quia propter hoc deinceps nec ad subdiaconatum provehi poterunt; quia nec laicus non virginem fortitus uxorem, aut bigamus ad clericatum potest ascendere. Quod si quis ex præfatis Ordinibus desiderat ad subdiaconatum ascendere, nequibit hoc sine consensu uxoris suæ, ut fiat de carnali deinceps spirituale conjugium, nemine eos ad hoc cogente. Neque permittitur postea uxor jungi eidem marito suo carnaliter, nec cuiquam nubere in vita, aut post mortem illius. „

(a) Conferatur *DISTINCT.* XXXI. C. 11.

(b) Conferatur *DISTINCT.* XXXII. C. 14.

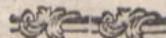
§. VIII.

GREGORIUS VII. *Lib. II. Epist. 62.*

„ **F**raternitatis tuæ prudentiam latere non debet, neque tui ordinis dignitatem ignorare oportet, quæ statuta, quæque decreta in peracto Concilio præteritæ quadragesimæ consilio confratrum nostrorum, ac totius conventus assensu, sequentes sanctorum Patrum auctoritatem statuimus: decrevimus enim, quod, si quis eorum ordinum, qui saeris altaribus administrant, presbyter scilicet, diaconus, & subdiaconus uxorem vel concubinam habet, nisi illis omnibus dimissis dignam pœnitentiam agant, sacris altaribus administrare desistant, nec aliquo Ecclesiæ beneficio ulterius portantur, sive potitis fruantur. „

IDEML (a)

„ **G**regorius Papa, servus servorum Dei, per totum Italicum regnum & Teutonicorum, debitam sancto Petro obedientiam exhibentibus apostolicam benedictionem. Si qui sunt Presbyteri, „ vel

„ vel diaconi, vel subdiaconi, qui jaceant in crimine fornicationis:
 „ interdicimus eis ex parte omnipotentis Dei & autoritate sancti Pe-
 „ tri introitum ecclesiæ, usque dum pœniteant & emendent. Si qui
 „ vero in peccato suo perseverare maluerint, nullus officium eorum
 „ auscultare præsumat: quia benedictio illorum vertitur in maledic-
 „ tionem, & oratio in peccatum, testante Domino per Prophetam;
 „ Maledicam, inquit, benedictionibus vestris.,,

IDEM Epist. ad Germanos. (b)

„ **G**regorius Episcopus servus servorum Dei omnibus Clericis, &
 „ Laicis in regno Teutonicorum constitutis salutem & apostoli-
 „ cam benedictionem. Audivimus, quod quidam Episcoporum apud
 „ vos commorantium, aut Sacerdotes, & Diaconi, & Subdiaconi
 „ mulieribus commisceantur, aut consentiant, aut negligant: His
 „ præcipimus vos nullo modo obedire, vel illorum præceptis con-
 „ sentire, sicut ipsi Apostolicæ Sedis præceptis non obediunt, ne-
 „ que auctoritati Sanctorum Patrum consentiunt, testante divina
 „ scriptura, facientes, & consentientes par poena complectitur. Sei-
 „ unt namque Archiepiscopi & Episcopi terræ vestræ, quod omni-
 „ bus fidelibus notum esse debet, quoniam in sacris canonibus pro-
 „ hibitum est, ut hi, qui per Simoniacam haeresim, hoc est, inter-
 „ ventu pretii ad aliquem sacrorum ordinum gradum, vel officium
 „ promoti sunt, nullum in sancta Ecclesia ulterius ministrandi locum
 „ habeant, nec illi, qui in crimine fornicationis jacent, missas cele-
 „ brare, aut secundum inferiorem ordinem ministrare Altari debeant.,,

IDEM Annoni Coloniensi Archiepiscopo. (c)

„ **C**onstat Ecclesiam Coloniensem inter cæteras Regni Teutonici
 „ Ecclesiæ sanctæ & Apostolicæ Sedi, cui, Deo auctore, deser-
 „ vimus, ita fide & dilectione atque obsequiis ab annis prioribus
 „ esse devincentam, ut singulari familiaritate, & gratia caritatis apud
 „ eam tamquam apud Matrem dulcissima filia præpolleat. Quem
 „ benevolentiae laudabilis usum ab antecessoribus nostris ad nos us-
 „ que deducimus, non solum observare, sed etiam ampliare, aug-
 „ mentare pro rerum opportunitate & temporum modis omnibus
 „ sum paratus. Hinc etiam, carissime frater, de obedientia tui se-
 „ curior fiducialius adhortor, & moneo, atque communis Domini
 „ beati Petri auctoritate præcipio, ut ad castitatem Clericorum præ-
 „ di-

„ dicandam atque inculcandam, juxta Patrum decreta, & auctoritatem
 „ canonum, cum suffraganeis tuis omnibus studiosius accingaris, ut
 „ sponsæ Christi, quæ maculam nescit, aut rugam, candidatæ & im-
 „ maculatæ familiæ gratiosum exhibeat officium. Novit enim fra-
 „ ternitas tua, quia præcepta hæc non de nostro sensu excuspi-
 „ mus, sed antiquorum Patrum sanctiones Spiritu sancto prædicante
 „ prolatas, officii nostri necessitate in medium propalamus. Ne pi-
 „ gri servi subeamus periculum, si dominicam pecuniam, quæ cum
 „ fenore reposcitur, sub silentio abscondamus. Quamquam huic
 „ sanctæ Romanæ Ecclesiæ semper licuit, semperque licebit, contra
 „ noviter increscentes excessus nova quoque decreta atque remedia
 „ procurare. Quæ rationis & auctoritatis edita judicio, nulli ho-
 „ minum sit fas ut irrita refutare. Urget nos etiam timor illius
 „ maledicti, quod per Salomonem deponitur, usque ad id, quod in
 „ superiori Epistola ait: Obedientia ergo est, sine qua, licet fidelis
 „ quisque videatur, infidelis esse convincitur. Sed ut ea, quæ di-
 „ lectioni tuæ injungimus, compendiosius efficaciusque prosequaris,
 „ cum fratribus, & Coepiscopis tuis Concilium cogere suademus: In
 „ quo, quam maximo poteris, Clericorum coetu congregato, leges
 „ canonicas, & Sedis Apostolicæ auctoritatem, tuamque & confra-
 „ trum omnium patenter promulgabis: quanta castitatis sit virtus,
 „ quamque Ecclesiasticis gradibus necessaria, seu quam sponsi vir-
 „ ginis & virginis sponsæ cubiculariis sit competens, ut Deo do-
 „ nante nosti, latius expones. Subinde firmiter pronunciabis, non
 „ ulterius tibi licere, quod in perniciem sui hactenus usurparunt;
 „ cum tolerabilius omnino sit, cessare ab officio, quam incestam
 „ vel etiam molestam suo Salvatori ingerere servitutem; & inde sibi
 „ iram coacervare atque supplicium, unde præmium debuit, emere-
 „ ri. Quod si te fideliter hæc & firmiter exequentem tribulatio ac
 „ persecutio invenerit, respice ad eum, qui dixit: Confidite, ego vici
 „ mundum. Nos quoque clypeo beati Petri munitos indubitanter
 „ noveris, seu ad repellendos hostes, si possumus, seu ad protegen-
 „ dum te, omni hora paratissimos inveniri. Illud quoque fraterni-
 „ tati tuæ notum esse volumus, contra simoniacam hæresim in Sy-
 „ nodo confirmasse (nam a sanctis Patribus longe ante statutum est)
 „ ac vehementer prohibuisse, ut neque Ecclesiæ ullatenus vendan-
 „ tur, aut pro manus impositione pretium accipiatur. Quod si hoc
 „ modo ordinatus aliquis fuerit, eum a Missæ celebratione, & Evan-

„ gelii lectione omnimodis removemus, & ut hæc diligenter ob-
„ servetis, enixius admonemus. Data Romæ, quarto Kalendas Apri-
„ lis, Indictione decima tertia.

(a) Apud MARIANUM SCOTUM Chron. Lib. II. Ætat. VI. relat. a JOAN-
NE PISTORIO Scriptor. Rer. German. Tom. I. pag. 655. curante STRUVIO.

(b) Apud BERARDUM de Gratian. Canon. Part. II. Tom. II. Cap. 84. pag. 421.

(c) Apud HARTZHEIM Concil. German. Tom. III. pag. 177.

§. IX.

URBANUS II. in Melphienſi Synodo Cap. 3. (a)

„ Nemo ad sacrum ordinem permittatur accedere, nisi aut virgo,
„ aut probatae sit castitatis, & qui usque ad Subdiaconatum uni-
„ cam & virginem uxorem habuerit. „

IDEML ibid. Cap. 2. (b)

„ Sacrorum canonum instituta renovantes præcipimus, ut a tem-
„ pore subdiaconatus nulli liceat carnale commercium exercere:
„ quod qui deprehensus fuerit, ordinis sui periculum sustinebit. „

IDEML ibid. Cap. 13. (c)

„ Eos qui post subdiaconatum uxoribus vacare volunt, ab omni
„ sacro ordine removemus, officioque, atque beneficio Ecclesiæ
„ carere decernimus. Quod si ab Episcopo commoniti non se cor-
„ rexerint, principibus indulgemus licentiam, ut eorum fœminas
„ mancipient servituti. Si vero Episcopi consenserint eorum pravi-
„ tatibus, ipsi officii interdictione mulcentur. „

(a) Conseratur DISTINCT. XXXII. C. 12.

(b) Apud ANTONIUM AUGUSTINUM Jur. Pontif. veter. Epitom. Lib. VII.
Tit. XVII. Cap. 2.

(c) Conseratur DISTINCT. XXXII. C. 10.

§. X.

CALLISTUS II. in Concilio Lateranensi Cap. 3. (a)

„ Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, & Monachis concubinas ha-
„ bere, seu matrimonia contrahere, penitus interdicimus: con-
„ tracta quoque matrimonia ab hujusmodi personis disjungi, &
„ personas ad poenitentiam redigi debere, juxta sacrorum canonum
„ diffinitiones judicamus. „

IDEML

❧

IDEM in Concilio Romano Cap. 3. (b)

» Presbyteris, diaconibus, & subdiaconibus concubinarum, & uxo-
 » rum contubernia penitus interdicimus, & aliarum mulierum
 » cohabitationes, præter quas Synodus Nicaea propter solas ne-
 » cessitudinum causas habitare permisit: videlicet, matrem, sororem,
 » amitam, vel materteram, aut alias hujusmodi, de quibus nulla
 » justa valeat oriri suspicio.,,

(a) Conferatur *DISTINCT. XXVII. C. 8.*

(b) Apud ANTONIUM AUGUSTINUM *cit. Lib. VII. Tit. XVIII. Cap. 4.*

§. XI.

INNOCENTIUS II. in Concilio Romano Cap. 6. (a)

» Decernimus, ut ii, qui in ordine subdiaconatus, & supra uxo-
 » res duxerint, aut concubinas habuerint, officio, atque Eccle-
 » siastico beneficio careant. Cum enim ipsi templum, vasa Domi-
 » ni, & sacrarium Spiritus sancti debeat esse, & dici, indignum
 » est, eos cubilibus & immunditiis deservire.,,

IDEM ibid. Cap. 7. (b)

» Ut lex continentiae, & Deo placens munditia in ecclesiasticis
 » personis, & sacris ordinibus dilateretur, statuimus, quatenus
 » Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, regulares Canonici,
 » Monachi, atque conversi professi, qui sanctum transgredientes
 » propositum, uxores sibi copulare præsumperint, separentur. Hu-
 » jusmodi namque copulationem, quam contra Ecclesiasticam regu-
 » lam constat esse contractam, matrimonium non esse censemus.
 » Qui etiam ab invicem separati, pro tantis excessibus condignam
 » pœnitentiam agant. Id ipsum quoque de Sanctionalibus fœmi-
 » nis, si, quod absit, nubere attentaverint, observari decernimus.,,

(a) Conferatur *DISTINCT. XXVIII. C. 2.* nec non *CHRISTIANUS LUPUS Synodor. General. Tom. III. Dissertat. I. Cap. 8. p. m. 53.*

(b) Conferatur *CAUSS. XXVII. Quæst. I. C. 40. BERARDUS de Gratian. Canon. Part. II. Tom. II. Cap. ult. pag. 473.* inde elicit: „ Sollicitudo quam maxi-
 » ma Innocentie Papæ in Clericorum moribus jam diu corruptis refor-
 » mandis, ut tandem os obstrueretur Arnaldistis, Clerum universum insi-
 » mulantibus, & res ipsas Ecclesiarum invadentibus, quarum possessione
 » indignos viros ecclesiasticos adfirmabant? Imitatus jam fuerat in hac
 » parte Innocentius vigilantium Prædecessorum suorum, qui similes passim
 » constitutiones ediderant.,,

§. XII.

EUGENIUS III. *in Synodo Remensi Cap. 7. (a)*

” **Q**uia vero continentia, & Deo placens munditia in Ecclesiasti-
” cis personis & sanctis ordinibus dilatanda est, sanctorum Pa-
” trum, & Prædecessoris nostri Papæ Innocentii vestigiis inhæren-
” tes statuimus, quatenus Episcopi, presbyteri, subdiaconi, regula-
” res Canonici, monachi, atque conversi professi, qui sacrum trans-
” gredientes propositum, uxores sibi copulare præsumpserint, se-
” parentur: hujusmodi namque copulationem, quam contra ecclæ-
” siasticam rationem constat esse contractam, matrimonium non ef-
” se censemus. Qui etiam ab invicem separati, pro tantis excessi-
” bus condignam pœnitentiam agant. Id ipsum quoque de Sancti-
” monialibus, si, quod absit, nubere tentaverint, observari præci-
” pimus.”

(a) Apud BINIUM *Concil. Tom. III. Part. II. pag. 506.* & CHRISTIANUM
LUPUM *cit. pag. 53.*

§. XIII.

ALEXANDER III. *Cantuariensi Episcopo. (a)*

” **S**i qui clericorum infra subdiaconatum acceperint uxores, ipsos
” ad relinquenda beneficia Ecclesiastica, & retinendas uxores
” distinctione Ecclesiast: compellatis: Sed si in Subdiaconatu & aliis
” superioribus Ordinibus uxores accepisse noscuntur, eos uxores
” dimittere, & pœnitentiam agere de commissio, per suspensionis &
” excommunicationis sententiam compellere procuretis.”

IDEM Herfordiensi Episcopo. (b)

” **S**ane de clericis inferiorum ordinum, qui in conjugio constitu-
” ti, diu Ecclesiastica Beneficia ex concessione prædecessorum tuo-
” rum habuerunt, a quibus sine magno discrimine, ac effusione
” sanguinis non possunt privari: f. t. id duximus respondendum, ut,
” quia ibi natio, & gens barbara, & multitudo in causa est, eos
” sub dissimulacione sustineas, ecclesiastica beneficia tam diu habita-
” possidere, & provideas attentius, ne deinceps clericus conjugatus
” ad ecclesiastica beneficia vel sacros Ordines, aut administrationes
” ecclesiasticas admittatur, nisi forte castitatem voveret perpetuam,
” & qui unicam & virginem habuisset uxorem.”

IDEM

IDEM (c)

„ Sane sacerdotes illi, qui nuptias contrahunt, quæ non nuptiæ,
 „ sed contubernia sunt potius nuncupanda, post longam pœni-
 „ tentiam, & vitam laudabilem, continentes officio suo restitui po-
 „ terunt, & ejus executionem ex indulgentia sui Episcopi habere. „

(a) *Cap. 1. X. de cleric. conjugat.*

(b) *Cap. 2. eod. GONZALEZ TELLEZ in Not. in cit. Cap. 2. lit. a. monet:*
 „ Herfordiensis autem Ecclesia est in Anglia, ut jam notavi in *Cap. 2. de-*
tempor. ordin. Unde constat, hanc decisionem esse referendam ad pro-
 „ vinciam Angliæ, ubi temporibus Alexandri III. jam corruptela invalue-
 „ rat, ut clerici uxores simul, & beneficia retinerent. „

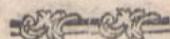
(c) *Cap. 4. eod. Iterum laudatus GONZALEZ TELLEZ in Not. in cit. Cap. 4.*
lit. a. observat: „ Ita etiam habetur in secunda collectione, *sub hoc tit. Cap.*
 „ I. ubi additur pars capitinis *causam*; sed, cum varii sint textus hujus
 „ Pontificis, cum hoc principio, *causam*, non facile potest ejus integra
 „ restitui, nec vera inscriptio assignari. „

§. XIV.

INNOCENTIUS III. *in Concilio generali.* (a)

„ Ut clericorum mores & actus in melius reformatur, continen-
 „ ter & caste vivere studeant universi, præsertim in sacris or-
 „ dinibus constituti, ab omni libidinis vitio præcaventes, maxime
 „ illo, propter quod venit ira Dei in filios dissidentiæ, quarènus in
 „ conspectu omnipotentis Dei puro corde ac mundo corpore va-
 „ leant ministrare. Ne vero facilitas veniae incentivum tribuat de-
 „ linquendi, statuimus, ut qui comprehensi fuerint incontinentiæ
 „ vitio laborare, prout magis aut mihius peccaverint, puniantur se-
 „ cundum canonicas sanctiones, quas efficacius & distictius præci-
 „ pimus observari: ut quos divinus timor a malo non revocat,
 „ temporalis saltem pena cohibeat a peccato. Si quis igitur *hic*
 „ de causa suspensus, præsumperit celebrare divina, non solum
 „ ecclesiasticis beneficiis spolietur, verum etiam pro duplice culpa
 „ perpetuo deponatur. Prælati vero, qui tales præsumperint in
 „ suis iniuriantibus sustinere, maxime obtentu pecuniae, vel alterius
 „ commodi temporalis, pari subjaceant ultioni. Qui autem secun-
 „ dum regionis suæ morem non abdicarunt copulam conjugalem,
 „ si lapsi fuerint, gravius puniantur: cum legitimo matrimonio uti
 „ possint. „

IDEM

IDEMLib. I. Epist. 469. (b)

„ Quidam clerici tuæ dioecesis manifeste dicuntur doctrinæ Apostoli obviare: qui candorem ecclesiastice puritatis, quæ sine omni ruga & macula esse deber, & omne, quod est irreprehensibile, sibi eligit, suis spurciis depravantes, & dantes offensionem in populo, ministerium suum in vituperium damnosa præsumptione convertunt. Quidam etenim ex ipsis in Diaconatus & Subdiaconatus ordine constituti, uxores sibi (si tamen uxores sunt nominandæ) contra instituta canonica, ut dicitur, copularunt: qui postmodum dignitates ecclesiasticas asecuti, curæ student domesticæ potius, quam ecclesiasticæ imminere. Volentes igitur id per tuæ fraternitatis industriam emendari, fraternitati tuæ auctoritate præsentium indulgemus, quarenus si prædicti clerici ad communionem tuam mulieres ipsas non prorsus ejecerint, & de tanto excessu satisfecerint congruenter, licet tibi sit, ipsos auctoritate nostra ecclesiasticis redditibus, remoto appellationis obstaculo, spoliare..”

-
- (a) *Cap. 13. X. de vita & honest. clericor.* Hujus Capituli finem VIVIANUS, *Rational. Jur. Pontif. Lib. III. Tit. I. Cap. 13. v.* Et severius, ita expedit: „ Ut poea sit commensurabilis delicto, & ne facilitas veniae incertum tribuat delinquendi, clerici isti adulterantes, & alias contra eorum matrimonium peccantes, severius puniuntur, ut in tex. &c. presb. dist. 82. Tales autem sunt clerici orientales, qui ante sacros Ordines matrimonium contrahunt, & post illos, matrimonio jam contracto utuntur. C. cum olim de cler. conjug. & S. Thom. part. 3. q. 53. art. 3. in addit: Et clerici conjugati etiam Ecclesiæ Occidentalis, qui matrimonium contrahunt in minoribus ordinibus existentes, licet isti ad ordines sacros non promoveantur..”
- (b) *Apud BALUZIUM Epist. Innocent. III. Tom. I. pag. 272.*